

Flora- en faunaquickscan aan de Drieënhuizerweg 23 te Kootwijkerbroek

In opdracht van:

Dhr. Lagerweij

Juni 2019

Natuur
kompas
Ecologisch onderzoek & advies

Flora- en faunaquickscan Drieënhuizerweg 23 te Kootwijkerbroek

Colofon:

Opdrachtgever: Dhr. Lagerweij

Tekst en foto's: J.H.S. Rijdsijk MSc

Rapportkenmerk: R19008-01

Status rapport: Definitief

Datum: 25-6-2019

Contact: Natuurkompas Ecologisch onderzoek & advies
Ugchelseweg 86
7339 CL Ugchelen
06-15383223
info@natuurkompas.nl
www.natuurkompas.nl

© Natuurkompas. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins noch mag het zonder toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd

Natuurkompas is niet verantwoordelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurkompas. De opdrachtgever vrijwaart Natuurkompas voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel.....	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Beleidskader.....	3
2.1	Inleiding Wet natuurbescherming.....	3
2.2	Soortbescherming.....	3
2.3	Gebiedsbescherming	4
3	Plangebied en werkzaamheden	6
3.1	Beschrijving plangebied.....	6
3.2	Geplande werkzaamheden	8
4	Werkwijze.....	9
5	Resultaten en effectbeoordeling.....	10
5.1	Vaatplanten.....	10
5.2	Grondgebonden zoogdieren	10
5.3	Vleermuizen.....	12
5.4	Vogels.....	15
5.5	Reptielen en amfibieën	18
5.6	Overige beschermde soorten.....	18
5.7	Samenvatting.....	18
6	Mitigatie en compensatie.....	20
7	Conclusies en aanbevelingen.....	21
7.1	Conclusies	21
7.2	Aanbevelingen.....	21
	Bronnenlijst	
	Bijlage 1. Inventarisatierapport huismus en steenuil.....	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De familie Lagerweij heeft, bij monde van dhr. Top, bij de gemeente Barneveld een verzoek ingediend tot een bestemmingsplanwijziging voor het perceel Drieënhuizerweg 23/23bis te Kootwijkerbroek. Het voornemen is om de agrarische opstallen te slopen en een nieuwe woning te realiseren. De agrarische bedrijfswoning wordt dan omgezet naar een woonbestemming met inwoning.

De gemeente Barneveld heeft het verzoek intern ter advisering uitgezet. Voor het aspect ecologie is aangegeven dat er onder andere een noodzaak bestaat tot het uitvoeren van een flora- en faunaquickscan. Daarnaast zijn er meerdere huismussen en sporen van steenuil aangetroffen in en op de te slopen agrarische opstallen.

De Wet natuurbescherming schrijft voor dat in dergelijke gevallen de (mogelijke) effecten op de huismus, steenuil (en overige beschermde dier- en plantensoorten) in kaart moeten worden gebracht. Om dit in kaart te brengen moet een flora- en faunaquickscan worden uitgevoerd. In deze quickscan moet worden aangetoond dat de voorgenomen sloop en nieuwbouw niet leidt tot negatieve effecten op onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- en plantensoorten. Indien dit niet uit te sluiten is, moet mogelijk nader onderzoek plaatsvinden, mitigerende (verzachtende) maatregelen getroffen worden en/of eventueel een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd worden.

Ecologisch onderzoek en adviesbureau Natuurkompas is door dhr. Lagerweij gevraagd een flora- en faunaquickscan en nader onderzoek naar huismus en steenuil uit te voeren om de effecten van de sloop en nieuwbouw op de huismus, steenuil en eventuele andere aanwezige beschermde dier- en plantensoorten in kaart te brengen. Er wordt hierbij ingegaan op het soortbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming. Voorliggende flora- en faunaquickscan is gebaseerd op een gebiedsanalyse, beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde plant- en diersoorten en een biotoopinschatting die is gemaakt tijdens een verkennend veldonderzoek.

1.2 Doel

Deze flora- en faunaquickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- en plantensoorten komen (mogelijk) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kunnen deze soorten ondervinden door de ingreep?
- Is er als gevolg van de voorgenomen plannen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Is nader onderzoek noodzakelijk?
- Is het treffen van mitigerende maatregelen noodzakelijk?
- Is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.3 Leeswijzer

Deze rapportage is ingedeeld in verschillende hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt het juridisch kader, de Wet natuurbescherming, toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt de ligging van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden doorgenomen, waarna in hoofdstuk 4 de werkwijze wordt toegelicht. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de flora- en faunaquickscan beschreven en worden de effecten van de voorgenomen ingreep bepaald. In hoofdstuk 6 worden mitigerende en compenserende maatregelen besproken die getroffen moet worden naar aanleiding van de bevindingen. De toetsing wordt afgesloten met een conclusie in hoofdstuk 7. Eventuele relevante (verspreidings)literatuur is opgenomen in een literatuurlijst.

2 Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op voor de voorgenomen ingreep relevante natuurwetgeving en het natuur- en soortenbeleid van de diverse overheden. In deze rapportage wordt ingegaan op hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. In dit hoofdstuk is de soortbescherming vastgelegd. Daarnaast wordt kort het beleidskader voor gebiedsbescherming geschetst.

2.1 Inleiding Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en voegt drie 'oude' natuurwetten samen: de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming is de bescherming en ontwikkeling van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Op termijn gaat de Wet natuurbescherming op in de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt op 1 januari 2021 in werking. De uitwerking van de Wet natuurbescherming is vastgelegd in de Regeling Natuurbescherming en het Besluit Natuurbescherming. De Provincie Gelderland, waar dit project plaatsvindt, heeft de volgende relevante verordeningen en regelingen voor natuurbescherming vastgesteld:

- Omgevingsverordening Gelderland
- Omgevingsvisie Gelderland

De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) nog drie hoofdstukken die van belang zijn voor ruimtelijke ingrepen. Dit betreft hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (Soorten) en hoofdstuk 4 (Houtopstanden).

2.2 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) kent een apart hoofdstuk waarin de soorbescherming is vastgelegd. De Wnb kent 4 beschermingsregimes voor soorten:

- art 3.1: bescherming van vogels die onder de Vogelrichtlijn vallen – dit zijn alle vogels;
- art 3.5: bescherming van dieren en planten die in de bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn – ook wel 'strikt beschermde soorten genoemd';
- art 3.10: bescherming van soorten die worden genoemd in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming - dit zijn deels meer algemene soorten die enkel nationaal beschermd worden en geen bescherming genieten onder Europese regelgeving.
- Algemene zorgplicht zoals verwoord in artikel 1.11.

In de genoemde artikelen is bepaald voor welke handelingen een vrijstelling kan worden verleend van de tevens in dat artikel genoemde verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen uit de Wnb zijn (iets) anders geformuleerd dan de verbodsbepalingen uit de Ffwet. De verbodsbepalingen komen er kortweg op neer dat vogels en andere beschermde soorten niet (opzettelijk) gedood of opzettelijk verstoord mogen worden en dat nesten/voortplantingsplaatsen en rustplaatsen niet beschadigd of vernield mogen worden. Planten mogen niet worden geplukt of vernield. Voor vogels geldt daarbij dat nesten niet weggenomen mogen worden¹.

Daarnaast is de lijst met beschermde soorten gewijzigd: naast de overgehevelde en toegevoegde soorten (vaatplanten, vlinders) is er een groot aantal soorten dat geen beschermde status meer heeft in de Wnb. Dit betreffen voornamelijk vaatplanten en vissen.

---

¹ De term jaarrond beschermde nesten (met een verdeling in 5 categorieën) is niet in de wet genoemd. De verwachting is wel dat uitwerking van dit onderwerp door provincies gevolgd gaat worden.

Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.11 van de Wnb bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna). Onder de Wnb zal voor deze soorten een ontheffingsplicht gaan gelden, behalve als het bevoegd gezag, de Provincie of ministerie van LNV, door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit. De bevoegdheid voor het verlenen van een ontheffing of vrijstelling wordt overgeheveld naar de provincie².

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de vergunningplicht vaststellen middels een verordening. Provincie Gelderland heeft in januari 2017 de provinciale verordening en vrijstelling gepubliceerd. Voor ruimtelijke ingrepen geldt hierdoor een vrijstelling van de ontheffingsplicht voor een aantal meer algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën in geval van ruimtelijke ontwikkeling. Deze soorten stonden voorheen op tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb art. 1.11. Deze plicht houdt in dat een ieder 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

2.3 Gebiedsbescherming

Bescherming van gebieden verloopt over twee sporen, namelijk via de Wnb voor Natura 2000-gebieden en via een planologisch beschermingsregime voor het Natuurnetwerk Nederland, de voormalige EHS (hierna: NNN). Hieronder worden beide beknopt toegelicht.

Natura 2000

Hoofdstuk 2 van de Wnb richt zich op de gebieden die zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Met deze Europese richtlijnen worden habitats en soorten van Europees belang beschermd. Deze gebieden staan bekend als Natura 2000-gebieden. Naast beschermde Natura 2000-gebieden was er vroeger ook sprake van Beschermde Natuurmonumenten. Deze zijn niet meer als zodanig beschermd en zijn, indien zij niet zijn opgenomen in een Natura 2000-gebied, al dan niet onder het NNN geschaard en als zodanig planologisch beschermd.

Om schade aan de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen (of momenteel nog zijn aangemeld), te voorkomen, bepaalt de Wnb dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op opstandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet mogen plaatsvinden zonder vergunning (conform artikelen 2.7, 2.8 en 2.9 van de Wnb). In Aanwijzingsbesluiten wordt door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de bescherming van de Natura 2000-gebieden juridisch vastgelegd. Centraal in de Aanwijzingsbesluiten staan de instandhoudingsdoelstellingen ten

---

² Met uitzondering van een aantal in art 1.3 van Wet natuurbescherming genoemde projecten (van nationaal belang).

aanzien van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

De instandhoudingsdoelstellingen ofwel Natura 2000-doelen, geven een concretisering van de hoofddoelstelling van het Natura 2000-netwerk voor Nederland. Instandhoudingsdoelstellingen zijn gericht op het in gunstige staat van instandhouding brengen of houden van habitattypen en soorten. In de Natura 2000-beheerplannen wordt aangegeven hoe de beheerders deze doelen willen realiseren.

Het aanwijzingsbesluit definieert naast de instandhoudingsdoelstellingen de precieze omvang en begrenzing van het aangewezen gebied. Provincies en Rijksoverheid zijn verantwoordelijk voor de realisatie van maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken. Aanwijzingsbesluiten hebben een onbepaalde looptijd en worden vastgesteld door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit).

Niet enkel activiteiten binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied kunnen invloed hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking treedt op wanneer er, ongeacht de locatie, een effectgebied ontstaat als gevolg van het optreden van ruimtelijke overlap tussen een invloedgebied van een instandhoudingsdoelstelling en een invloedgebied van een activiteit die plaatsvindt buiten een Natura 2000-gebied en waarvoor de instandhoudingsdoelstelling gevoelig is. Voor de vergunningverlening betekent dat ook voor activiteiten buiten het gebied getoetst moeten worden in het kader van de Wnb.

Natuurnetwerk Nederland

Met het oog op artikel 1.12, lid 1 van de Wnb draagt de provincie Gelderland zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, het NNN. De provincie wijst daartoe gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Deze gebieden zijn begrensd met een zogenoemde groene contour. Ruimtelijke ontwikkelingen binnen deze groene contour zijn in principe niet toegestaan zodra deze een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN hebben. Dit wordt geborgd door het planologische beschermingsregime 'nee, tenzij'. Indien er sprake is van significant negatieve effecten, kan de voorgenomen ontwikkeling geen doorgang vinden, tenzij deze voldoet aan enkele randvoorwaarden:

- De ontwikkeling moet van groot openbaar belang zijn;
- Er zijn geen reële alternatieven aanwezig;
- Negatieve effecten worden zoveel mogelijk beperkt.

Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling onder bovengenoemde voorwaarden wordt toegestaan, moeten de verloren gegane natuurwaarden worden gecompenseerd. Dit principe staat bekend als natuurcompensatie. De provincie verleent pas medewerking aan een ontwikkeling wanneer ook aan de vereisten van het compensatiebeleid wordt voldaan.

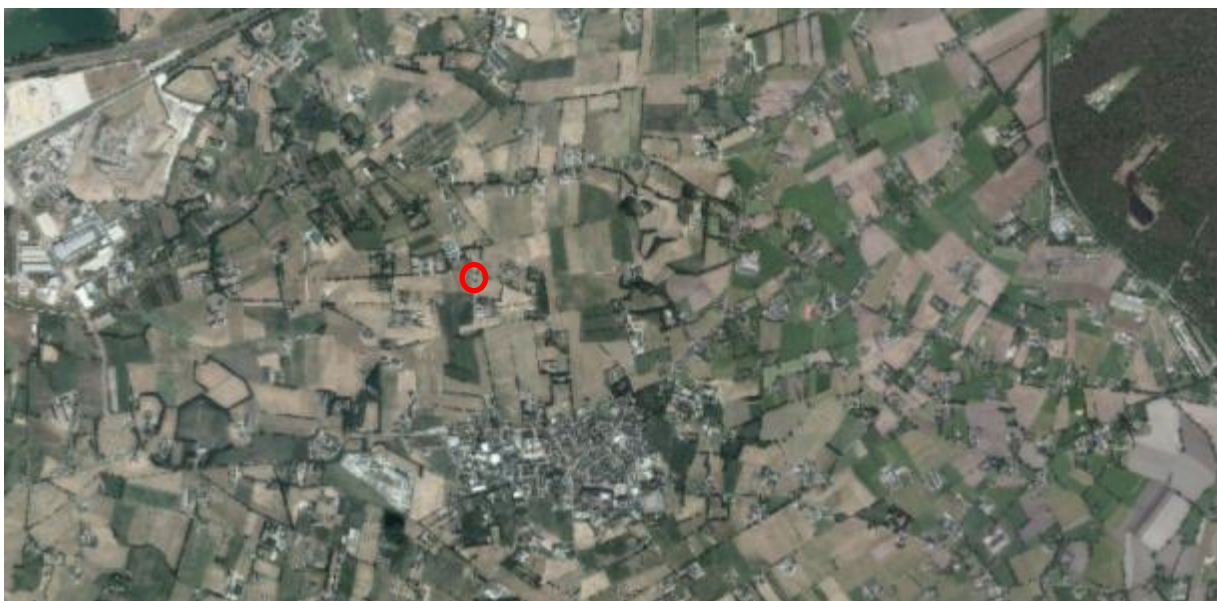

3 Plangebied en werkzaamheden

3.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Drieënhuizerweg 23 te Kootwijkerbroek, in het buitengebied van de gemeente Barneveld, in de provincie Gelderland. Kootwijkerbroek ligt ten noorden van Ede, ten westen van Apeldoorn, ten zuiden van Putten en ten oosten van Amersfoort. Kootwijkerbroek ligt in de Gelderse Vallei. De directe omgeving van Kootwijkerbroek wordt gekenmerkt door open agrarisch gebied in het noordwesten, westen en zuiden. Op iets grotere afstand bevinden zich de uitlopers van de Veluwe en de snelweg A1 in het noorden.

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Kootwijkerbroek en wordt in het oosten, zuiden en westen omringd door agrarisch grasland. In het noorden grenst het plangebied aan de Drieënhuizerweg, met aan de overzijde agrarisch grasland

Afbeelding 3.1: Boven: globale ligging van het plangebied (geel omcirkeld) met in rood en genummerd de te slopen opstallen. Onder: luchtfoto met ligging van het plangebied (rood omlijnd). Luchtfoto: Nationale Risicokaart, bewerking Natuurkompas, 2019.

Wanneer in voorliggende rapportage over het plangebied wordt gesproken, wordt over het volledige perceel gesproken (zie de gele grenslijnen in afbeelding 3.1). In de huidige situatie is het plangebied grotendeels bebouwd. Er staat een woning (blijft behouden), een oudere woning met deel (nr. 1), een oude stal (nr. 2), nog een oude stal (nr. 3) en een kapschuur (nr. 4). Aan de voorzijde van de te behouden woning is een tuin aanwezig. Het overige deel van het plangebied is ofwel verhard of bestaat uit agrarisch grasland. In onderstaande foto's (afbeelding 3.2) wordt een impressie van het plangebied gegeven ten tijde van het veldbezoek.

Afbeelding 3.2: Impressie van het plangebied: van linksboven naar rechtsonder: De oudere woning met deel, de oudere woning met deel gezien vanuit het zuiden, de oude stal, de andere oude stal, de kapschuur en de kapschuur gezien vanuit het noorden. Foto's Natuurkompas, 2019.

3.2 Geplande werkzaamheden

De voorgenoemen werkzaamheden bestaan uit het slopen van de bestaande bebouwing, uitgezonderd het aanwezige woonhuis. Na sloop worden een woning en twee opstallen gerealiseerd op de vrijgekomen locatie. In afbeelding 3.3 is een impressie van de huidige en toekomstige situatie gegeven.

Afbeelding 3.3: Links: huidige inrichting van het erf. Rechts: Schematische weergave van de toekomstige situatie.
Bron: Graveland Bouwontwerp, 2018.

4 Werkwijze

De flora- en faunaquickscan is gebaseerd op een habitatschatting. Met behulp van atlasgegevens van onder andere de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), De Amfibieën en Reptielen van Nederland (Creemers *et al.*, 2009), Atlas van de Nederlandse Vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997) en verschillende websites met verspreidingsgegevens en overige informatie (www.ravon.nl, www.zoogdiervereniging.nl en www.verspreidingsatlas.nl) is op voorhand ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

Op 25 april 2019 heeft Natuurkompas het plangebied en de directe omgeving bezocht voor een flora- en faunaquickscan. Ten tijde van het veldbezoek was het bewolkt, viel er af en toe een druppel regen, lag de temperatuur rond de 13° C. en stond er een stevige wind. Doel van de quickscan is om een indruk te krijgen van de aanwezige habitats en deze te beoordelen op hun geschiktheid voor beschermde dier- en plantensoorten. Ook is er gekeken naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten en dieren. Met betrekking tot zoogdieren is speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, prooiresten en potentieel geschikte verblijfplaatsen.

Vanwege het eenmalige karakter geeft het veldbezoek slechts een globaal beeld van de aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Het veldbezoek heeft daarmee nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Zowel het tijdstip (buiten het actieve dagdeel van diverse diergroepen als vleermuizen en uilen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

5 Resultaten en effectbeoordeling

In het kader van de Wet natuurbescherming moet er getoetst worden of er bij een ruimtelijke ingreep mogelijk negatieve effecten op beschermde plant- en diersoorten plaatsvinden. De voorgenomen plannen zouden kunnen leiden tot biotoopverlies of verstoring. In dit hoofdstuk wordt besproken welke beschermde soorten (mogelijk) voorkomen in het plangebied en welke effecten zij ondervinden van de voorgenomen ingreep.

5.1 Vaatplanten

Uit de verspreidingsgegevens zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten. Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene plantensoorten zoals straatgras (*Poa annua*), Engels raaigras (*Lolium perenne*), paarse dovenetel (*Lamium purpureum*), witte dovenetel (*Lamium album*), smalle weegbree (*Plantago lanceolata*), ridderzuring (*Rumex obtusifolius*), duizendblad (*Achillea millefolium*), paardenbloem (*Taraxacum officinalis*) en klein kruiskruid (*Senecio vulgaris*) waargenomen. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

Beschermde plantensoorten zijn over het algemeen kritisch qua biotoop en komen overwegend voor in arme tot matig voedselrijke milieus. Het plangebied is ofwel verhard en bebouwd ofwel bestaat uit een voedselrijk agrarisch grasland dat is ingezaaid met een commercieel grasmengsel. De kruidige vegetatie, aanwezig aan de randen van het grasland, is kenmerkend voor een verstoord en voedselrijk milieu. Geschikt biotoop voor beschermde plantensoorten ontbreekt.

Effectbeoordeling

Doordat er geen streng beschermde plantensoorten voorkomen binnen het plangebied zijn negatieve effecten beschermde plantensoorten op voorhand uit te sluiten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens de verspreidingsgegevens van ondermeer de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992) en www.verspreidingsatlas.nl komen er in de omgeving van het plangebied algemeen voorkomende soorten voor als de egel (*Erinaceus erinaceus*), mol (*Talpa europaea*), ree (*Capreolus capreolus*) en konijn (*Oryctolagus cuniculus*). Daarnaast zijn er ook waarnemingen bekend van de strikt beschermde boommarter (*Martes martes*), das (*Meles meles*) en eekhoorn (*Sciurus vulgaris*). Alle genoemde soorten vallen onder art. 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor algemeen voorkomende soorten als de egel, mol, ree en konijn geldt binnen de provincie Gelderland een vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen. Voor boommarter, das en eekhoorn is geen vrijstelling afgegeven.

De Provinciale Staten van Gelderland hebben op 1 maart 2019 een geactualiseerde Omgevingsvisie gepubliceerd. Met deze actualisatie zijn de bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn (*Mustela erminea*) en wezel (*Mustela nivalis*) van de Lijst vrijgestelde soorten verwijderd. Per 1 maart moeten daarmee de effecten van ruimtelijke ontwikkelingen ook op deze soorten worden getoetst. Deze kleine marterachtigen zijn moeilijk waar te nemen en in verhouding tot de meeste andere zoogdiersoorten is er weinig bekend over de verspreiding en trend van deze soorten. Om deze reden worden ook de bunzing, hermelijn en wezel (vallen alle ook onder art. 3.10) meegenomen in deze rapportage.

Tijdens het veldbezoek zijn het erf en de omliggende agrarische percelen nauwkeurig geïnspecteerd op aanwezigheid van graafsporen, pootafdrukken, uitwerpselen en prooiresten. Deze zijn niet aangetroffen.

Verspreiding

Binnen het plangebied zijn enkele ruigere delen aanwezig. Dit betreft de voortuin van de bestaande woning. Het erf zelf is grotendeels verhard of bebouwd. Ter plaatse van de te slopen stallen zijn ruigtes afwezig. Door de aanwezigheid van ruigtes binnen het plangebied is de aanwezigheid van

vaste rust- en verblijfplaatsen van diverse grondgebonden zoogdiersoorten niet op voorhand uit te sluiten.

Boommarter

De boommarter leeft in bossen van allerlei typen en leeftijden. Als rustplaats gebruiken ze vaak boomholten en konijnen-, vossen- en dassenholen. Ook holtes tussen boomwortels of onder takkenbossen kunnen voldoen als rustplaats. Nesten worden vaak gevonden in oude spechten- en eekhoornholten (www.zoogdiervereniging.nl). Binnen het plangebied zijn geen bomen met geschikte holten of konijn-, vossen- of dassenholen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de boommarter in het plangebied is uit te sluiten.

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen. De soort heeft echter een voorkeur voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komt de bunzing ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Vooral in de winter komt de bunzing ook wel in de buurt van boerderijen voor: daar kunnen ze tussen stobalen en op hooizolders warm blijven, en muizen en ratten bemachtigen.

Als verblijfplaats kan een bunzing gebruik maken van oude hopen van konijn, mol, vos en das. Verblijfplaatsen worden echter ook aangetroffen onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. In de winter worden schuilplaatsen gemaakt op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. Soms graaft de bunzing ook zelf een hol (www.zoogdiervereniging.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de bunzing aangetroffen. Ter plaatse van de te slopen stallen ontbreekt geschikt leefgebied. Het is echter niet uitgesloten dat de bunzing binnen het plangebied voorkomt. Het betreft in dat geval foeragerende en zwervende dieren. Door het ontbreken van oude hopen en hooi- en stobalen is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de bunzing uitgesloten.

Das

Dassen maken hun grote en opvallende hopen vaak op droge en zandige plaatsen. Ze maken daarnaast gebruik van vaste looproutes die worden gemarkeerd met uitwerpselen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen (wissels, burchten, snuitputjes, mestputjes) aangetroffen van dassen. Gezien het karakter van het plangebied (grotendeels verhard terrein of anderszins tuin) wordt de soort ook niet verwacht. De aanwezigheid van de das in het plangebied is uit te sluiten.

Eekhoorn

De eekhoorn komt voornamelijk voor in opgaand naaldbos, en oud en gemengd bos met veel naaldhout. Hier foerageert de soort op eikels en dennenkegels. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn uitgesloten. Waarschijnlijk hebben de waarnemingen van de eekhoorn betrekking op nabijgelegen bosgebieden.

Hermelijn

De hermelijn komt in alle habitats voor, van open plekken in bossen en houtwallen tot duinen, akkers en vochtig terrein. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. De soort is dan ook aanwezig in heel het vasteland van Nederland en op Texel. De hermelijn leeft in een hol, meestal een oud mollennest of konijnenhol, en verplaatst zich over het algemeen langs lijnvormige elementen die dekking bieden zoals heggen, muurtjes en langs oevers. Ook maakt de soort hierbij geregeld gebruik van hopen van andere dieren. Een hol of gang moet een doorsnede hebben van vijf centimeter (www.zoogdiervereniging.nl).

Ter plaatse van de te slopen stallen ontbreekt geschikt leefgebied, dekking is afwezig. Binnen het plangebied zijn wel enkele ruigtes aanwezig. Dit betreft de voortuin van de bestaande woning. Hierdoor is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de hermelijn niet op voorhand uit te sluiten.

Wezel

De wezel leeft bij voorkeur in open, droog natuur- en cultuurlandschap. De soort wordt aangetroffen in veel verschillende biotopen zoals bossen, duinen, wei- en akkerlanden. De wezel komt over het algemeen in droger gebied voor dan de hermelijn. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. De soort heeft een voorkeur voor dekking in de vorm van bijvoorbeeld bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude holen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren (www.zoogdiervereniging.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de wezel aangetroffen. Ter plaatse van de te slopen stallen ontbreekt geschikt leefgebied, dekking is afwezig. Binnen het plangebied zijn wel enkele ruigtes aanwezig. De aanwezigheid van de wezel kan daardoor niet worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Gezien de aanwezige habitats is de aanwezigheid van verblijfplaatsen of foerageergebied van bunzing, hermelijn en wezel niet uit te sluiten. De sloop van de opstallen heeft geen effect op deze dieren. Deze bebouwing bevat geen vaste rust- en verblijfplaatsen voor de dieren. De nieuwbouw wordt gerealiseerd op de door sloop vrijgekomen grond. Dit deel heeft in de huidige situatie slechts een functie als marginaal foerageergebied (door het ontbreken van voldoende dekking). In de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied van gelijkwaardige of hogere kwaliteit aanwezig. Negatieve effecten op bunzing, hermelijn en wezel zijn daardoor uitgesloten.

5.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens *et al.*, 1997; www.verspreidingsatlas.nl) komen in de omgeving van het plangebied soorten voor als gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) en watervleermuis (*Myotis daubentoni*) voor. Alle vleermuissoorten vallen onder art. 3.5 van de Wet natuurbescherming en zijn daarmee strikt beschermd. Er is geen vrijstelling mogelijk.

Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de watervleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis. Er zijn ook soorten die zowel gebouwen als bomen bewonen. Er wordt onderscheid gemaakt in typen verblijfplaatsen. Er zijn bijvoorbeeld kraamverblijven, paarverblijven en winterverblijven.

Boombewonende vleermuizen

Boombewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats in holten, kieren en achter loszittende stukken schors. Binnen het plangebied zijn bomen afwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende soorten uit te sluiten. De bomen in het plangebied blijven echter behouden en zijn daarom niet nader geïnspecteerd op aanwezigheid van holten en andere mogelijke verblijfplaatsen.

Gebouwbewonende vleermuizen

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter bijvoorbeeld gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschoot en achter luiken (BIJ12, 2017; Dietz *et al.*, 2011). De te slopen opstallen in het plangebied zijn daarom nauwkeurig geïnspecteerd op mogelijke verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Hieronder worden de gebouwen één voor één behandeld.

De voormalige woning met deel is opgetrokken uit baksteen en bevat een pannendak. Gezien de leeftijd van het gebouw en het ontbreken van open stootvoegen bevat het pand waarschijnlijk een volsteens muur; een spouwmuur ontbreekt. De dakpannen zijn aan de kopse kant in cement gelegd, waardoor hier geen kieren of spleten aanwezig zijn die kunnen fungeren als vaste rust- en

verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten. De dakgoot ligt relatief dicht tegen de dakpannen aan en dicht tegen de muur. Hierdoor biedt de onderste rij dakpannen geen vrije valruimte, waardoor ook hier het dak geen mogelijkheden biedt voor vleermuizen. Goot- en dakbetimmering ontbreekt. De voormalige woning met deel is daarmee ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten.

De oude stal is opgetrokken uit baksteen. Er is geen toegankelijke spouwmuur aanwezig. Het dak bestaat uit asbestplaten welke aan de binnenzijde deels zijn bekleed met isolatieplaten (zie ook afbeelding 5-1). Er is geen dakbeschot aanwezig. Wel is er dakbetimmering aanwezig. Deze is echter in zeer slechte conditie en grote delen ontbreken reeds (zie ook afbeelding 5-1). Hierdoor ontbreekt het aan geschikte wegkruipmogelijkheden voor vleermuizen. De oude stal is daarmee ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten.

Afbeelding 5.1: Boven: Het dak van de oude stal, van binnenuit gezien. Onder: de dakbetimmering, waarvan delen ontbreken. Foto's: Natuurkompas, 2019.

De tweede oude stal is eveneens opgetrokken uit baksteen en bevat eveneens een asbestdak. Deze stal bevat een voor vlemuizen toegankelijke spouwmuur doordat een deel van het dak ontbreekt. Hierdoor is een deel van de spouwmuur bloot komen te liggen. Er ligt echter een dermate groot deel bloot dat dit leidt tot een grote mate van tocht in de spouw. Hierdoor is de spouwmuur niet geschikt om te fungeren als vaste rust- en verblijfplaats voor vlemuizen.

Het dak bestaat uit asbestplaten welke aan de binnenzijde deels zijn bekleed met isolatieplaten. Er is geen dakbeschot aanwezig. Wel is er dakbetimmering aanwezig. Deze is eveneens in slechte conditie. Grote delen zijn rot of ontbreken. Hierdoor ontbreekt het aan geschikte wegkruipmogelijkheden voor vlemuizen. De oude stal is ongeschikt om te fungeren als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vlemuissoorten.

De open kapschuur is opgetrokken uit damwandprofielen op een betonnen ondermuur. Een deel is aan de binnenzijde bekleed met het houten planken. De tussenruimte is echter te groot om geschikt te zijn voor vlemuizen. Het asbestplaten dak is rechtstreeks op de gordingen aangebracht en aan de binnenzijde niet afgewerkt met isolatieplaten of dakbeschot. Doordat de stal geen dubbele wanden of andere wegkruipmogelijkheden bevat, is de stal enkel geschikt voor vrijhangende soorten als de gewone grootoorvlemuis. De vloer en het dak zijn daarom geïnspecteerd op sporen van bewoning van de soorten (afgebeten vlindervleugels, uitwerpselen, hangende individuen van de soort aan de nokbalk, etc). Er zijn echter geen sporen aangetroffen.

De overige gebouwen in het plangebied blijven behouden en zijn daarom niet nader geïnspecteerd op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van gebouwbewonende vlemuizen. Met de voorgenomen plannen zijn negatieve effecten op gebouwbewonende vlemuizen uit te sluiten.

Vaste vliegrouetes

Vlemuizen staan erom bekend dat ze vaak jarenlang gebruik maken van vaste vliegrouetes tussen de verblijfplaats en het foerageergebied. Hierbij volgen ze bestaande lijnvormige elementen in het landschap, zoals bomenrijen. Het behoud van dergelijke lijnvormige elementen is cruciaal voor de instandhouding van het leefgebied van vlemuizen. Binnen het plangebied zijn geen duidelijke lijnvormige elementen te onderscheiden. De aanwezigheid van vaste vliegrouetes is hierdoor uit te sluiten.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vlemuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vlemuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren gaat, verdwijnt de voedselvoorziening van deze vlemuizen, waardoor ze hun verblijfplaats mogelijk moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is beschermd onder de Wet natuurbescherming

Het erf en de tuin vormen geschikt foerageergebied voor verschillende vlemuissoorten. Het is echter niet te verwachten dat het plangebied essentieel foerageergebied vormt voor een populatie vlemuizen. Het erf is namelijk grotendeels verhard. De niet-verharde delen bestaan daarnaast voornamelijk uit grasland.

In de directe omgeving van het plangebied is vergelijkbaar foerageergebied aanwezig waar vlemuizen voedsel kunnen vinden. Dit betreft onder andere de tuinen van de nabijgelegen woningen in de directe omgeving en de agrarische percelen in de directe omgeving van het plangebied. Het wordt daarom niet waarschijnlijk geacht dat het plangebied een essentieel foerageergebied voor vlemuizen vormt.

Effectbeoordeling

Door het ontbreken van mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen van vlemuizen zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vlemuizen uit te sluiten. Lijnvormige elementen en

essentieel foerageergebied zijn afwezig binnen het plangebied, waardoor negatieve effecten op vaste vliegroutes en essentieel foerageergebied van vleermuizen zijn uit te sluiten.

5.4 Vogels

Alle vogelsoorten zijn tijdens het broedseizoen beschermd. De bescherming geldt vooral voor de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Er wordt in de Wet natuurbescherming echter geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen.

Broedseizoen

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is dus slechts een indicatie. De periode januari tot begin oktober kan theoretisch door broedvogels nog gebruikt worden als een broedperiode. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

Van sommige vogelsoorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit houdt in dat hun nesten het hele jaar door beschermd zijn. Binnen deze categorie worden vijf subcategorieën onderscheiden:

1. Nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de steenuil (*Athene noctua*).
2. Nesten van koloniebroeders die elk jaar terugkeren om op dezelfde plaats te broeden. Deze soorten zijn zeer honkvast of zijn afhankelijk van bebouwing of specifieke biotopen. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de huismus (*Passer domesticus*).
3. Nesten van solitaire vogels die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en afhankelijk zijn van bebouwing of honkvast zijn. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de ooievaar (*Ciconia ciconia*).
4. Vogelsoorten die elk jaar gebruik maken van hetzelfde nest en zelf nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen. Een voorbeeld van een dergelijke soort is de buizerd (*Buteo buteo*).
5. Nesten van vogels, die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar ervoor hebben gebroed of de directe omgeving ervan, maar dan wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen in principe niet beschermd, maar vragen wel extra onderzoek, omdat ze jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Voorbeelden van soorten zijn de spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en boerenzwaluw (*Hirundo rustica*).

Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene vogelsoorten als houtduif (*Columba palumbus*) en koolmees (*Parus major*) waargenomen. Rondom de oude woning met deel zijn daarnaast ook huismus en spreeuw waargenomen. In de oude stal is daarnaast een groot aantal sporen (braakballen, krijtstrepen en veren) aangetroffen van de steenuil.

Huisumus

De huismus is waargenomen op het dak van de voormalige woning met deel en in de beukenhaag in de voortuin. Er zijn meerdere individuen waargenomen. De aanwezigheid van meerdere huismussen duidt erop dat er mogelijk een kleine populatie broedt binnen het plangebied. De te slopen panden zijn nauwkeurig geïnspecteerd op hun geschiktheid als broedlocatie voor de huismus. Hieruit blijkt van de te slopen opstallen alleen de voormalige woning geschikt is als broedlocatie. De overige opstallen bevatten een asbestplaten dak dat ongeschikt is om onder te nestelen door het ontbreken van dakbeschot.

In het voorjaar van 2019 is een huismusinventarisatie uitgevoerd (zie ook Bijlage 1). Hieruit blijkt dat onder het dak van de voormalige woning een populatie van 4 koppels broedt. De dieren zijn daarnaast foeragerend waargenomen in de voortuin en in de groenstroken en het erf van de zuidelijker gelegen boerderij (Drieënhuizerweg nr. 25). Er zijn geen waarnemingen gedaan die erop duiden dat er sprake is van broedgevallen in de andere te slopen bebouwing. Ook zijn er geen nestindicerende waarnemingen gedaan op het dak van de te behouden woning.

Spreeuw

Tijdens de quickscan zijn meerdere spreeuwen waargenomen op het dak van de voormalige woning. Sommige spreeuwen zijn waargenomen met wormen in de snavel. Deze dieren doken aan de zuidzijde van de voormalige woning onder het dak, waarna ook roepende jongen zijn gehoord. Er is dus sprake van meerdere broedgevallen van de spreeuw. Ook tijdens de huismusinventarisatie zijn meerdere nestindicerende waarnemingen van de spreeuw gedaan. Er zijn geen waarnemingen gedaan die erop duiden dat er sprake is van broedgevallen van de spreeuw in de andere te slopen bebouwing.

Steenuil

In de oude stal zijn meerdere sporen van de steenuil aangetroffen, zie ook afbeelding 5.2. De steenuil is opgenomen in de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status kwetsbaar. Het leefgebied van de steenuil is jaarrond beschermd. Veranderingen in het leefgebied kunnen grote impact hebben op het voortbestaan van deze soort. Steenuilen leven territoriaal. In Nederland varieert de oppervlakte van een territorium vaak tussen de 5 en 30 hectare (BIJ12, 2017). De oppervlakte is vooral afhankelijk van de kwaliteit van het gebied (aanwezigheid van voldoende prooidieren). Het leefgebied van een steenuil beperkt zich ongeveer een straal van circa 300 meter vanuit een erf dat als broedlocatie dient.

Afbeelding 5.2: Links: Uitwerpselen van vermoedelijk een steenuil. Rechts: een braakbal en veer van een steenuil. Foto's: Natuurkompas, 2019.

In het voorjaar van 2019 is een steenuilinventarisatie uitgevoerd om te bepalen of er daadwerkelijk sprake is van de aanwezigheid van een steenuilterritorium (zie ook Bijlage 1). Uit deze inventarisatie blijkt het erf inderdaad onderdeel te zijn van het territorium van een koppel steenuilen. Daarbij fungeert de oude schuur (nr. 2 op afbeelding 3.1) als nestlocatie. De steenuil foerageert overwegend in de oude boomgaard en het erf van Drieënhuizerweg nr. 25 en de agrarische graslanden in de directe omgeving van het erf van Drieënhuizerdweg nr. 23.

Nestlocaties en vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenuil zijn jaarrond beschermd. Van belang is of het territorium van de steenuil nog een functionele leefomgeving vormt na de sloop van de opstallen. In het Kennisdocument Steenuil (BIJ12, 2017) wordt onderscheid gemaakt in verblijfplaatsen en wordt de functionele leefomgeving als volgt omschreven:

"De steenuil heeft twee soorten verblijfplaatsen: nestplaatsen en overige rust en verblijfplaatsen. Steenuilen gebruiken hun nestplek ook buiten de voortplantingsperiode. Ze hebben daarnaast ook

andere plekken op het erf of elders in het territorium die ze regelmatig gebruiken. Dit ook om parasietinfecties tegen te gaan. Het mannetje gebruikt een verblijfplek in de directe omgeving van het nest als het vrouwtje aan het broeden is. Overdag verblijven de uilen tijdens rustperiodes vaak op vaste roestplekken. Dit doen ze in de dekking van beplanting of gebouwen of in de nestholte.

Al deze plekken (hiermee wordt verwezen naar overige verblijfplaatsen en dus ook de roestplaatsen) worden niet gerekend tot de vaste rust- en verblijfplaatsen, maar zijn wel onderdelen van de functionele leefomgeving die hoort bij de nestplaats."

De functionele leefomgeving van een voortplantingsplaats en van een vaste rust- of verblijfplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren. Een voortplantingsplaats (nest) kan alleen succesvol als zodanig functioneren als er voldoende habitat van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen voortplanten. Het hele proces van eieren leggen tot en met het opgroeien van de jongen moet er plaats kunnen vinden. Daarnaast moet de functionele leefomgeving het hele jaar voldoende voedsel leveren en voldoende veiligheid bieden.

De steenuil volgt vaak lijnvormige elementen en andere plekken die beschutting geven op weg naar zijn voedselplekken. Hij is ook in staat om zonder die beschutting rechtstreeks naar een favoriete voedselplek te vliegen. De grootte van het gebied dat tot de functionele leefomgeving hoort, is afhankelijk van de plaats van het voedselaanbod en de hoeveelheid voedsel.

Effectbeoordeling

Algemene broedvogelsoorten

Met de voorgenomen plannen worden vier opstallen gesloopt. Wanneer de sloopwerkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen kan dit leiden tot beschadiging en vernietiging van nesten en het doden en verwonden van jonge vogels. Dit is een overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, lid 1 en 2 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor kan geen ontheffing worden verkregen. De sloop van de gebouwen dient daarom buiten het broedseizoen plaats te vinden.

Huismus

Er broeden 4 huismuskoppels onder het pannendak van de voormalige woning. Met de sloop van deze woning gaat deze nestlocatie verloren. De tuinen en het erf van Drieënhuizerweg nr. 25 worden niet aangetast. Hierdoor is er geen sprake van een verlies aan foerageergebied.

Met de sloop van de oude woning kunnen huismussen worden verstoord, jonge vogels kunnen worden gedood en verwond en nesten worden beschadigd en vernietigd. Hiermee is sprake van een overtreding van artikel 3.1 lid 1, 2 en 4 van de Wnb. Nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd, waardoor ook bij sloop buiten de broedperiode sprake is van het vernietigen en beschadigen van nesten en daarmee van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Hiervoor is een ontheffing nodig.

Door het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen is de aantasting van het leefgebied van de huismus te ondervangen. Deze maatregelen worden besproken in hoofdstuk 6.

Spreeuw

Er broeden enkele koppels spreeuwen onder het pannendak van de voormalige woning. Met de sloop van de woning gaat deze nestlocatie verloren. Nesten van de spreeuw zijn enkel jaarrond beschermd indien er voor de lokale populatie geen andere nestlocaties in de directe omgeving aanwezig zijn. Binnen een straal van enkele honderden meters zijn echter meerdere woningen met pannendaken aanwezig, waardoor er voor de spreeuw voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig zijn. Hierdoor is er geen sprake van een jaarrond beschermingsregime voor de nesten van de spreeuw.

De nesten zijn enkel beschermd tijdens het broedseizoen. Wanneer de sloopwerkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen kan dit leiden tot beschadiging en vernietiging van nesten en het doden en verwonden van jonge vogels. Dit is een overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, lid 1 en 2 van de Wnb. Hiervoor kan geen ontheffing worden verkregen. De sloop van de opstallen dient daarom buiten het broedseizoen plaats te vinden.

Steenuil

Het erf is onderdeel van het territorium van de steenuil. Er is sprake van een nestlocatie in de oude stal, de tegenoverliggende stal fungeert daarnaast als zit- en uitkijkpunt. Met de sloop gaan de nestlocatie en een zit- en uitkijkpunt verloren. Het nest van de steenuil valt ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- en verblijfplaats' zoals beschreven in artikel 3.1, lid 2 van de Wnb. Het nest is daarom jaarrond beschermd. Het foerageergebied wordt met de voorgenomen sloop en herinrichting van het erf niet aangetast. De voorgenomen plannen leiden daarmee tot overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2 van de Wnb. Hiervoor is een ontheffing noodzakelijk.

Door het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen is de aantasting van het territorium van de steenuil te ondervangen. Deze maatregelen worden besproken in hoofdstuk 6.

5.5 Reptielen en amfibieën

Uit de openbaar beschikbare verspreidingsgegevens (www.ravon.nl en www.verspreidingsatlas.nl) blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van strikt beschermde reptielen en amfibieën. Door het ontbreken van open water, heide, vennen en bosranden worden deze ook niet verwacht. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen reptielen of amfibieën waargenomen. Mogelijk komen in het plangebied wel algemeen voorkomende amfibieën voor als bruine kikker en pad. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Effectbeoordeling

Doordat er geen streng beschermde reptielen- en amfibiesoorten voorkomen binnen het plangebied, zijn negatieve effecten op deze soortgroepen op voorhand uit te sluiten.

5.6 Overige beschermde soorten

Uit de openbaar beschikbare verspreidingsgegevens (www.verspreidingsatlas.nl) blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde ongewervelden zijn waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen beschermde ongewervelden waargenomen. Voor overige beschermde soorten is geen geschikt biotoop aanwezig. Permanent watervoerende watergangen, bloemrijke graslanden, vennen en boomstobben ontbreken. Hierdoor is het voorkomen van (voortplantingsplaatsen van) overige beschermde soorten uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Doordat er geen overige streng beschermde soorten voorkomen zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op overige beschermde soorten uit te sluiten.

5.7 Samenvatting

In onderstaande tabel wordt een samenvatting gegeven van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en de mogelijke effecten die zij kunnen ondervinden.

Tabel 5.1: Overzicht met de mogelijk aanwezige soorten en de negatieve effecten die zij ondervinden.

Soortgroep	Aanwezig	Soorten	Mogelijk effect	Wnb-artikel
Vaatplanten	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Bunzing, hermelijn en wezel	Geen	n.v.t.
Vleermuizen	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t

Vogels (algemeen voorkomende broedvogelsoorten)	Ja	Houtduif	Verstoren, doden en verwonden van individuen en aantasten en vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen	3.1, lid 1, 2 en 4.
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Ja	Huismus, spreeuw en steenuil	Verstoren, doden en verwonden van individuen en aantasten en vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen	3.1, lid 1, 2 en 4.
Reptielen en amfibieën	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Overige soorten	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t

6 Mitigatie en compensatie

Door het nemen van mitigerende maatregelen kunnen de negatieve effecten van de sloopwerkzaamheden op de huismus en steenuil worden beperkt. Daarnaast zullen voor het verkrijgen van een ontheffing ook compenserende maatregelen getroffen moeten worden. Hieronder worden enkele mitigerende en compenserende maatregelen beschreven die getroffen moeten worden. Ondanks het treffen van deze maatregelen zal een ontheffing aangevraagd moeten worden. Het is mogelijk dat in de te verlenen ontheffing daarnaast nog aanvullende maatregelen worden opgenomen. Hieronder worden per soort de maatregelen besproken.

Huismus

- De werkzaamheden moeten buiten het kwetsbare seizoen van de huismus worden uitgevoerd, dat wil zeggen buiten de periode van maart tot en met september en buiten vorstperiodes;
- Voor elk nest dat verloren gaat, worden minimaal twee nieuwe nestlocaties aangeboden. Dit kan in de vorm van bijvoorbeeld vogeldakpannen, huismuskasten, neststenen, mussenpotten, dakvoetsystemen (waaronder vogelvides) of vergelijkbare voorzieningen of door het maken van toegangen tussen dakbedekking en isolatielaag of het verwijderen van aanwezig vogelschroot in reeds bestaande gebouwen;
- De vervangende nestlocaties moeten minimaal drie maanden voorafgaand aan het ongeschikt maken van de bestaande nestlocaties aanwezig zijn;
- Er moeten meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden worden. De openingen moeten daarbij minimaal 50 cm. uit elkaar liggen.
- De vervangende nestlocaties moeten zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst worden en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen;
- De nesten moeten op minimaal 3 meter hoogte geplaatst worden en een minimaal broedruimte van 15 x 8 centimeter bevatten;
- De nesten moeten op een voor de huismus geschikte locatie worden aangebracht. De nesten mogen niet te heet worden in de middagzon maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden. Bij voorkeur een oostelijke expositie of een ligging in de schaduw van bijv. een dakkapel of dakgoot.

Steenuil

- De werkzaamheden moeten buiten het kwetsbare seizoen van de steenuil worden uitgevoerd, dat wil zeggen buiten de periode van februari tot en met juli;
- Voor elk nest dat verloren gaat, worden minimaal twee nieuwe nestlocaties aangeboden. Dit kan in de vorm van marterwerende steenuilkasten, steenuiltorens en toegangen in gebouwen (bijvoorbeeld een schuur) tussen de dakbedekking en isolatielaag;
- De vervangende nestlocaties moeten binnen het bestaande territorium en zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke nestlocatie worden geplaatst;
- De nesten worden op een geschikte plek opgehangen. In de omgeving moet voldoende dekking en voedsel aanwezig zijn;
- De nesten worden minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden geplaatst en zij bij voorkeur in de periode september tot december aanwezig zodat de vogels kunnen wennen aan de nieuwe locaties;
- De bestaande nestlocatie moet voorafgaand aan de start van het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden. Dit moet voor de start van de werkzaamheden en na het tijdig realiseren van de alternatieve nestkasten gedaan worden.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In het kader van de Wet natuurbescherming is nagegaan of er met de voorgenomen plannen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten worden aangetast. De voorgenomen plannen kunnen leiden tot biotoopverlies of verstoring. Plannen die er toe leiden dat het plangebied minder geschikt is als foerageergebied voor dieren, zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij er in de onmiddellijke omgeving van het plangebied geen alternatieve geschikte foerageergebieden aanwezig zijn.

Algemeen voorkomende soorten

Binnen het plangebied komt mogelijk een aantal algemeen voorkomende soorten voor. Deze soorten vallen allemaal onder 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten heeft de provincie Gelderland een vrijstelling afgegeven voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor de werkzaamheden geen ontheffing voor deze soorten nodig is.

Strikt beschermde soorten

Voor soorten die vallen onder art. 3.10 (of 3.5) van de Wet natuurbescherming en waarvoor geen vrijstelling is afgegeven, geldt dat bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing moet worden aangevraagd. Binnen het plangebied komen mogelijk de bunzing, hermelijn en wezel. Deze soorten vallen allemaal onder 3.10 van de Wet natuurbescherming. Deze soorten hebben echter geen verblijfplaats in de te slopen bebouwing. De nieuwbouw wordt gerealiseerd op de door sloop vrijgekomen grond. Dit deel heeft in de huidige situatie slechts een functie als marginaal foerageergebied (door het ontbreken van voldoende dekking). In de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied van gelijkwaardige of hogere kwaliteit aanwezig. Negatieve effecten op bunzing, hermelijn en wezel zijn daardoor uitgesloten. Dit betekent dat voor de werkzaamheden geen ontheffing voor deze soorten nodig is.

Daarnaast komen de huismus en steenuil voor in het plangebied. Er broeden 4 huismuskoppels onder het pannendak van de voormalige woning. Daarnaast fungeert de tuin van nr. 23 en het erf van nr. 25 als foerageergebied voor de huismus. Met de sloop van de woning gaat de nestlocatie verloren. De tuinen en het erf van Drieënhuizerweg nr. 25 worden niet aangetast. Hierdoor is er geen sprake van een verlies aan foerageergebied.

Het erf is onderdeel van het territorium van de steenuil. Er is sprake van een nestlocatie in de oude stal, de tegenoverliggende stal fungeert daarnaast als zit- en uitkijkpunt. De omringende graslanden en de boomgaard van nr. 25 vormen het foerageergebied van dit koppel steenuilen. Het foerageergebied wordt met de voorgenomen sloop en herinrichting van het erf niet aangetast. Met de sloop gaan de nestlocatie en een zit- en uitkijkpunt verloren.

De voorgenomen plannen leiden daarmee tot overtreding van artikel 3.1, lid 1, 2 en 4 van de Wnb voor de huismus en steenuil. Door het treffen van mitigerende maatregelen kan een overtreding van art. 3.1, lid 4 worden voorkomen. Voor de overige overtredingen is een ontheffing noodzakelijk.

7.2 Aanbevelingen

Naast de verplichte maatregelen kunnen ook enkele vrijwillige aanpassingen aan het plangebied worden gedaan. Hiermee kan de kwaliteit van het plangebied als leefgebied van de steenuil en huismus worden vergroot. Het betreft de volgende onderdelen:

- Het creëren van hoekjes met ruigten of andere schuilmogelijkheden voor kleine zoogdieren. Hiervoor kunnen struwelen worden aangeplant of boomstronken of takkenrillen worden geplaatst;
- De aanleg van een boomgaard. De steenuil is een soort die graag foerageert in boomgaarden;

- De aanleg van een extensief beweide en beheerde graslandje met een kruidenrijke zoombeplanting. Hier zullen zowel steenuil als huismus foerageren. Door het graslandje te voorzien van enkele weidepalen wordt een uitkijkpunt voor de steenuil geboden.

Bronnenlijst

Literatuur

- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C. & Thissen, J.B.M. 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Creemers, R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (RAVON) 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Dietz, C., von Helversen, O. & Nill, D. 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, uitgeverij De Fontein|Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.
- Limpens, H., Mostert, K. & Bongers, W. 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, uitgeverij KNNV, Utrecht.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000*. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.

Websites

- Website Stichting Anemoon (www.anemoon.org).
- Website EIS-Nederland (www.eis-nederland.nl).
- Website FLORON (www.verspreidingsatlas.nl).
- Website Nederlandse Risicokaart (nederland.risicokaart.nl).
- Website Provincie Gelderland (www.gelderland.nl).
- Website RAVON (www.ravon.nl).
- Website overheid (www.rijksoverheid.nl).
- Website soortenbank (www.soortenbank.nl).
- Website NDFF (www.ndff.nl).
- Website vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl).
- Website zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl).

Bijlage 1. Inventarisatierapport huismus en steenuil

Inventarisatie huismus en steenuil aan de Drieënhuizerweg 23 te Kootwijkerbroek

In opdracht van:

Dhr. Lagerweij

Juni 2019

Natuur
kompas
Ecologisch onderzoek & advies

Inventarisatie huismus en steenuil aan de Drieënhuizerweg 23 te Kootwijkerbroek

Colofon:

Opdrachtgever: Dhr. Lagerweij

Tekst en foto's: J.H.S. Rijdsdijk MSc

Rapportkenmerk: R19008-02

Status rapport: Definitief

Datum: 25-6-2019

Contact: Natuurkompas Ecologisch onderzoek & advies
Ugchelseweg 86
7339 CL Ugchelen
06-15383223
info@natuurkompas.nl
www.natuurkompas.nl

© Natuurkompas. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins noch mag het zonder toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd

Natuurkompas is niet verantwoordelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurkompas. De opdrachtgever vrijwaart Natuurkompas voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel.....	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Plangebied en werkzaamheden	3
2.1	Beschrijving plangebied.....	3
3.2	Geplande werkzaamheden	5
3	Werkwijze.....	6
3.1	Huismus	6
3.2	Steenuil.....	6
4	Resultaten en effectbeoordeling.....	7
4.1	Huismus	7
4.2	Steenuil.....	7
5	Conclusies en mitigatie en compensatie.....	9
5.1	Conclusies	9
5.2	Mitigerende en compenserende maatregelen.....	9
	Bronnenlijst	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De familie Lagerweij heeft, bij monde van dhr. Top, bij de gemeente Barneveld een verzoek ingediend tot een bestemmingsplanwijziging voor het perceel Drieënhuizerweg 23/23bis te Kootwijkerbroek. Het voornemen is om de agrarische opstallen te slopen en een nieuwe woning te realiseren. De agrarische bedrijfswoning wordt dan omgezet naar een woonbestemming met inwoning.

De gemeente Barneveld heeft het verzoek intern ter advisering uitgezet. Voor het aspect ecologie is aangegeven dat er onder andere een noodzaak bestaat tot het uitvoeren van een flora- en faunaquickscan. Daarnaast zijn er meerdere huismussen en sporen van steenuil aangetroffen in en op de te slopen agrarische opstallen. Het verstoren van individuen en vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze beschermde soorten is verboden onder de Wet natuurbescherming.

De initiatiefnemer moet kunnen aantonen dat de voorgenomen ingreep niet leidt tot negatieve effecten op deze soorten. Hiervoor is een nader onderzoek naar de huismus en steenuil noodzakelijk. Indien vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn, moeten mitigerende (verzachtende) maatregelen getroffen worden en mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd worden.

Ecologisch onderzoek en adviesbureau Natuurkompas is door dhr. Lagerweij gevraagd een huismus- en steenuilinventarisatie uit te voeren om de effecten van de sloop en nieuwbouw op de huismus, steenuil en eventuele andere aanwezige beschermde dier- en plantensoorten in kaart te brengen. In voorliggende rapportage wordt de gehanteerde methodiek en de resultaten van het nader onderzoek.

1.2 Doel

De geeft antwoord op de volgende vragen:

- Zijn er vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus en/of steenuil aanwezig?
- Hoeveel nestlocaties zijn er aanwezig?
- Welke negatieve effecten kunnen deze soorten ondervinden door de ingreep?
- Is er als gevolg van de voorgenomen plannen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Is het treffen van mitigerende maatregelen noodzakelijk?
- Is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.3 Leeswijzer

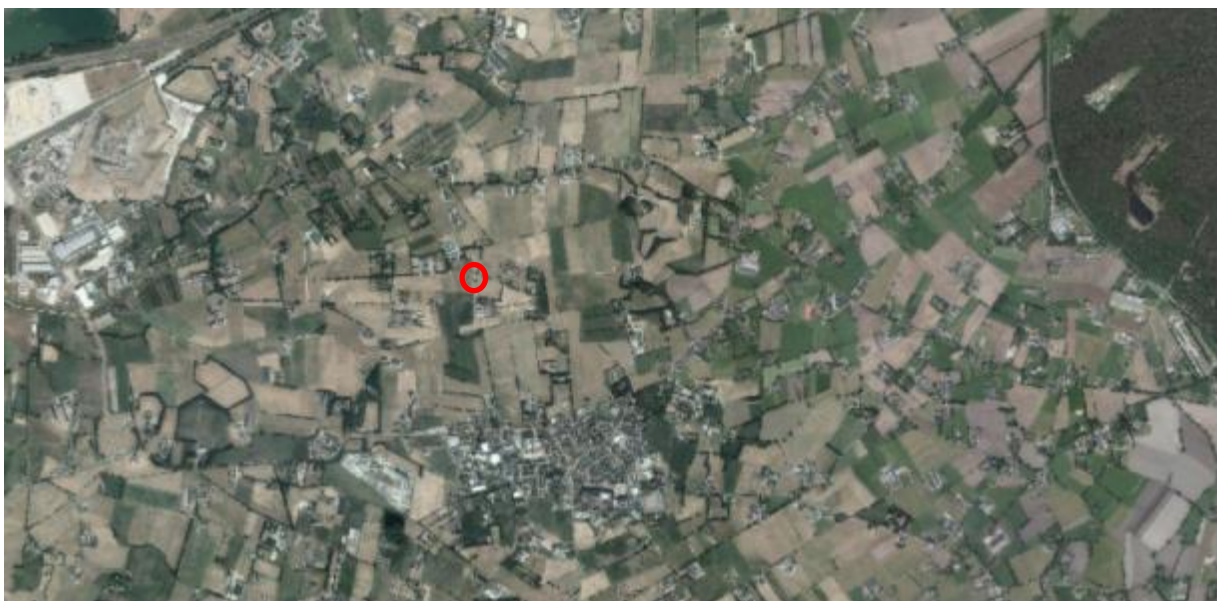
Deze rapportage is ingedeeld in verschillende hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt de ligging van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden doorgenomen, waarna in hoofdstuk 4 de werkwijze wordt toegelicht. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de inventarisatie beschreven en worden de effecten van de voorgenomen ingreep bepaald. De toetsing wordt afgesloten met een conclusie in hoofdstuk 6. Eventuele relevante literatuur is opgenomen in een literatuurlijst.

2 Plangebied en werkzaamheden

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Drieënhuizerweg 23 te Kootwijkerbroek, in het buitengebied van de gemeente Barneveld, in de provincie Gelderland. Kootwijkerbroek ligt ten noorden van Ede, ten westen van Apeldoorn, ten zuiden van Putten en ten oosten van Amersfoort. Kootwijkerbroek ligt in de Gelderse Vallei. De directe omgeving van Kootwijkerbroek wordt gekenmerkt door open agrarisch gebied in het noordwesten, westen, en zuiden. Op iets grotere afstand bevinden zich de uitlopers van de Veluwe en de snelweg A1 in het noorden.

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Kootwijkerbroek en wordt in het oosten, zuiden en westen omringd door agrarisch grasland. In het noorden grenst het plangebied aan de Drieënhuizerweg, met aan de overzijde agrarisch grasland

Afbeelding 2.1: Boven: globale ligging van het plangebied (geel omcirkeld) met in rood en genummerd de te slopen opstallen. Onder: luchtfoto met ligging van het plangebied (rood omlijnd). Luchtfoto: Nationale Risicokaart, bewerking Natuurkompas, 2019.

Wanneer in voorliggende rapportage over het plangebied wordt gesproken, wordt over het volledige perceel gesproken (zie de gele grenslijnen in afbeelding 2.1). In de huidige situatie is het plangebied grotendeels bebouwd. Er staat een woning (blijft behouden), een oudere woning met deel (nr. 1), een oude stal (nr. 2), nog een oude stal (nr. 3) en een kapschuur (nr. 4). Aan de voorzijde van de te behouden woning is een tuin aanwezig. Het overige deel van het plangebied is ofwel verhard of bestaat uit agrarisch grasland. In onderstaande foto's (afbeelding 2.2) wordt een impressie van het plangebied gegeven ten tijde van het nader onderzoek.

Afbeelding 2.2: Impressie van het plangebied: van linksboven naar rechtsonder: De oudere woning met deel, de oudere woning met deel gezien vanuit het zuiden, de oude stal, de andere oude stal, de kapschuur en de kapschuur gezien vanuit het noorden. Foto's Natuurkompas, 2019.

2.2 Geplande werkzaamheden

De voorgenoemde werkzaamheden bestaan uit het slopen van de bestaande bebouwing, uitgezonderd het aanwezige woonhuis. Na sloop worden een woning en twee opstallen gerealiseerd op de vrijgekomen locatie. In afbeelding 2.3 is een impressie van de huidige en toekomstige situatie gegeven.

Afbeelding 2.3: Links: huidige inrichting van het erf. Rechts: Schematische weergave van de toekomstige situatie.
Bron: Graveland Bouwontwerp, 2018.

3 Werkwijze

Het onderzoek is door een deskundige ecooloog van Natuurkompas uitgevoerd conform de richtlijnen zoals beschreven in het kennisdocument huismus (BIJ12, 2017a) en kennisdocument Steenuil (BIJ12, 2017b).

3.1 Huismus

Het plangebied is gericht onderzocht op aanwezigheid van nestlocaties van de huismus. Hiertoe is in het voorjaar van 2017 op vier moment een onderzoek gebracht aan het plangebied. Hierbij is, conform de richtlijnen uit het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017a) geïnventariseerd op zicht en geluid. Tijdens de inventarisatie is getracht om de diverse functies van het plangebied voor de huismus in kaart te brengen.

Tabel 3.1: Data en weersomstandigheden tijdens de inventarisatieronden.

Ronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
1	7-5-2019	07.03u - 08.16u	Bewolkt, droog, ca. 6°C., 0-1 Bft.
2	27-5-2019	20.23 - 22.53u	Droog, lichtbewolkt, ca. 17°C., 1 Bft.
3	7-6-2019	06.20u - 07.37u	Droog, sluierbewolking, 9 - 11°C, 0 Bft.
4	18-6-2019	06.27u – 07.32u	Droog, lichtbewolkt, 14 - 16°C, 0 Bft.

3.2 Steenuil

Het plangebied is gericht onderzocht op aanwezigheid van de steenuil. In eerste instantie waren vier rondes gepland, conform het Kennisdocument Steenuil (BIJ12, 2017b). Hierbij is geïnventariseerd op zicht en geluid. Doordat na twee rondes echter voldoende waarnemingen zijn gedaan, zijn de overige rondes niet uitgevoerd. Wel zijn tijdens het onderzoek naar de huismus ook relevante waarnemingen van de steenuil genoteerd.

Tabel 3.2: Data en weersomstandigheden tijdens de inventarisatieronden.

Ronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
1	7-5-2019	21.19u - 08.16u	Lichtbewolkt, droog, ca. 11°C., 0-1 Bft.
2	27-5-2019	20.23 - 22.53u	Droog, lichtbewolkt, ca. 17°C., 1 Bft.

4 Resultaten en effectbeoordeling

4.1 Huismus

Resultaten

Binnen het plangebied zijn meerdere huismussen waargenomen. Er zijn in totaal 4 nestlocaties van de huismus vastgesteld. Deze bevinden zich alle in de voormalige woning in het plangebied. Er bevindt zich één nest onder de loodslab van de zuidelijk georiënteerde dakkapel. Daarnaast bevinden zich twee nesten onder de onderste rij dakpannen van het op het zuiden gerichte deel van het dak. Eén nest bevindt zich onder de onderste rij dakpannen van het op het noorden gerichte deel van het dak, zie ook afbeelding 4.1. In de overige aanwezige bebouwing zijn geen nestlocaties van de huismus vastgesteld.

De voortuin van de nieuwbouwwoning fungeert als foerageergebied en schuilplaats voor de lokale populatie huismussen. Ook een aantal huismussen afkomstig van het erf van Drieënhuizerweg nr. 25 foerageert in de voortuin van nr. 23. In totaal zijn er maximaal 16 huismussen tegelijkertijd al foeragerend en kwetterend waargenomen.

Effectbeoordeling

Er broeden 4 huismuskoppels onder het pannendak van de voormalige woning. Met de sloop van deze woning gaan deze nestlocaties verloren. Het nest van de huismus valt ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- en verblijfplaats' zoals beschreven in artikel 3.1, lid 2 van de Wnb. Het nest is daarom jaarrond beschermd. De tuin van nr. 23 wordt niet aangetast. Hierdoor is er geen sprake van een verlies aan foerageergebied.

Met de sloop van de oude woning kunnen huismussen worden verstoord, jonge vogels kunnen worden gedood en verwond en nesten worden beschadigd en vernietigd. Hiermee is sprake van een overtreding van artikel 3.1 lid 1, 2 en 4 van de Wnb. Nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd, waardoor ook bij sloop buiten de broedperiode sprake is van het vernietigen en beschadigen van nesten en daarmee van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Hiervoor is een ontheffing nodig.

4.2 Steenuil

In de ochtend van 7 mei 2019 is tijdens het nader onderzoek naar de huismus een steenuil waargenomen op het dak van de stal (nummer 3). Het dier vloog richting de oude boomgaard op het erf van Drieënhuizerweg nr. 25 en is daarna niet meer waargenomen. Tijdens de avondronde van 7 mei is er geen steenuil waargenomen in het plangebied. Wel is kortstondig een roepende steenuil gehoord op het erf van Drieënhuizerweg nr. 25 en zijn diverse alarmroepen van merels op hetzelfde erf gehoord.

Op 27 mei 2019 komt er om 20.58u een steenuil aangevlogen vanaf de boomgaard van nummer 25. Het dier landt op de oude stal (nummer 2). Even later is het dier verdwenen. Om 21.17 wordt wederom een steenuil waargenomen, ditmaal in de nok van stal nummer 3. De aanwezigheid van diverse krijtstrepen tonen aan dat het hier om veelgebruikte zitplaats gaat. Om 22.04 komt wederom een steenuil aangevlogen vanaf de boomgaard van nr. 25. Het dier duikt aan de oostzijde stal nummer 2 binnen. Na enkele minuten wordt bij een inspectie langs de buitenmuren van stal nummer een aantal bedelende jonge steenuilen gehoord. Het nest bevindt zich aan de zuidwestzijde van de stal, zie ook afbeelding 4.1. Rond 22.09 verlaat een steenuil stal nummer 2 in de richting van de boomgaard. Er worden wederom diverse alarmkreten van merels waargenomen.

Op 7 juni 2019 is wederom een steenuil waargenomen. Het dier verlaat om 06.40u stal nummer 2 in de richting van de boomgaard op nummer 25. Bij een kortstondige inspectie aan de buitenzijde van stal nummer 2 worden wederom enkele piepende jonge steenuilen gehoord.

Op 18 juni 2019 wordt direct bij aankomst een steenuil waargenomen op een hoge paal halverwege het plangebied en de boomgaard van nr. 25. In de nok van stal nummer 2 wordt kortstondig een jonge steenuil waargenomen. Om 07.00u wordt nogmaals een steenuil waargenomen. Het dier verlaat stal nummer 2 in de richting van de boomgaard van nr. 25.

Samengevat is in stal nummer 2 een nestlocatie van de steenuil aanwezig. De nok van stal 3 fungeert als zitplaats voor de steenuil. Het erf van nummer 23, de agrarische graslanden rondom het plangebied en met name de boomgaard en het erf van nummer 25 fungeren als foerageergebied voor het koppel steenuilen.

Effectbeoordeling

Het erf is onderdeel van het territorium van de steenuil. Er is sprake van een nestlocatie in de oude stal, de tegenoverliggende stal fungeert daarnaast als zit- en uitkijkpunt. Met de sloop gaan de nestlocatie en een zit- en uitkijkpunt verloren. Het nest van de steenuil valt ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- en verblijfplaats' zoals beschreven in artikel 3.1, lid 2 van de Wnb. Het nest is daarom jaarrond beschermd. Het foerageergebied wordt met de voorgenomen sloop en herinrichting van het erf niet aangetast. De voorgenomen plannen leiden tot overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2 van de Wnb. Hiervoor is een ontheffing noodzakelijk.

Afbeelding 4.1: Locaties van de nesten van de huismus (gele ster), steenuil (rode cirkel) en zitplaats van de steenuil (groene driehoek). Luchtfoto: Nationale Risicokaart.

5 Conclusies en mitigatie en compensatie

5.1 Conclusies

Huismus

In het plangebied zijn 4 nestlocaties van de huismus aanwezig. Deze nestlocaties bevinden zich alle in de voormalige woning. In de overige bebouwing zijn geen nestlocaties aanwezig. De voortuin van de nieuwbouwwoning fungeert als foerageergebied en schuilplaats voor de lokale populatie huismussen.

De tuin van nr. 23 wordt niet aangetast. Hierdoor is er geen sprake van een verlies aan foerageergebied. Wel leidt sloop van de voormalige woning tot een verlies van vier nestlocaties. Dit is een overtreding van de Wnb. Hiervoor moet een ontheffing aangevraagd worden. Ook zal het verlies aan nestlocaties moeten worden gemitigeerd en gecompenseerd.

Steenuil

In stal nummer 2 is een nestlocatie van de steenuil aanwezig. De nok van stal 3 fungeert als zitplaats voor de steenuil. Het erf van nummer 23, de agrarische graslanden rondom het plangebied en met name de boomgaard en het erf van nummer 25 fungeren als foerageergebied voor het koppel steenuilen.

Het erf is onderdeel van het territorium van de steenuil. Het foerageergebied wordt met de voorgenomen sloop en herinrichting van het erf niet aangetast. Met de sloop gaan wel de nestlocatie en een zit- en uitkijkpunt verloren. Het nest van de steenuil valt ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- en verblijfplaats' zoals beschreven in artikel 3.1, lid 2 van de Wnb. De voorgenomen plannen leiden daarmee tot een overtreding van de Wnb. Hiervoor is een ontheffing noodzakelijk. Ook zal het verlies van een nestlocatie en zit- en uitkijkpunt moeten worden gemitigeerd en gecompenseerd.

5.2 Mitigerende en compenserende maatregelen

De beoogde plannen leiden tot een aantasting van de functionele leefomgeving van de huismus en steenuil. Er moet een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd bij de Provincie Gelderland voor het vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus en steenuil. Om de functionaliteit van het plangebied te waarborgen, moeten mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen. Hieronder worden de maatregelen per soort besproken:

Huismus

- De werkzaamheden moeten buiten het kwetsbare seizoen van de huismus worden uitgevoerd, dat wil zeggen buiten de periode van maart tot en met september en buiten vorstperiodes;
- Voor elk nest dat verloren gaat, worden minimaal twee nieuwe nestlocaties aangeboden. Dit kan in de vorm van bijvoorbeeld vogeldakpannen, huismuskasten, neststenen, mussenpotten, dakvoetsystemen (waaronder vogelvides) of vergelijkbare voorzieningen of door het maken van toegangen tussen dakbedekking en isolatielaag of het verwijderen van aanwezig vogelschroot in reeds bestaande gebouwen;
- De vervangende nestlocaties moeten minimaal drie maanden voorafgaand aan het ongeschikt maken van de bestaande nestlocaties aanwezig zijn;
- Er moeten meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden worden. De openingen moeten daarbij minimaal 50 cm. uit elkaar liggen.
- De vervangende nestlocaties moeten zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst worden en buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden liggen;
- De nesten moeten op minimaal 3 meter hoogte geplaatst worden en een minimaal broedruimte van 15 x 8 centimeter bevatten;
- De nesten moeten op een voor de huismus geschikte locatie worden aangebracht. De nesten mogen niet te heet worden in de middagzon maar zich ook niet op een te koude locatie

bevinden. Bij voorkeur een oostelijke expositie of een ligging in de schaduw van bijv. een dakkapel of dakgoot.

Steenuil

- De werkzaamheden moeten buiten het kwetsbare seizoen van de steenuil worden uitgevoerd, dat wil zeggen buiten de periode van februari tot en met juli;
- Voor elk nest dat verloren gaat, worden minimaal twee nieuwe nestlocaties aangeboden. Dit kan in de vorm van marterwerende steenuilkasten, steenuiltorens en toegangen in gebouwen (bijvoorbeeld een schuur) tussen de dakbedekking en isolatielaag;
- De vervangende nestlocaties moeten binnen het bestaande territorium en zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke nestlocatie worden geplaatst;
- De nesten worden op een geschikte plek opgehangen. In de omgeving moet voldoende dekking en voedsel aanwezig zijn;
- De nesten worden minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden geplaatst en zij bij voorkeur in de periode september tot december aanwezig zodat de vogels kunnen wennen aan de nieuwe locaties;
- De bestaande nestlocatie moet voorafgaand aan de start van het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden. Dit moet voor de start van de werkzaamheden en na het tijdig realiseren van de alternatieve nestkasten gedaan worden.

Bronnenlijst

Literatuur

- BIJ12, 2017a. *Kennisdocument Huismus* *Passer domesticus*. BIJ12, juli 2017.
- BIJ12, 2017b. *Kennisdocument Steenuil* *Athena noctua*. BIJ12, juli 2017.